

Elske DeWall

Ambachtelijke pop, puur en persoonlijk

In Fryslân is ze inmiddels een bekende verschijning. Maar de provinciegrenzen lonken voor zangeres Elske DeWall. Volgende week komt haar eerste cd uit, waarvan de single *A day like today* al geregeld op de radio te horen is. Door **Rianne Kramer**.

Waanzinnig spannend, want je geeft jezelf heel erg bloot. Deze cd is echt wie ik ben", zegt Elske DeWall als ze is aangeschoven in een lunchcafé in Leeuwarden. Tegelijkertijd vindt ze het onwerkelijk. Het album met 'ambachtelijke popliedjes met invloeden van soul en country' is ruim een half jaar geleden in Amerika opgenomen. „Voor mij is de klus al even geklaard. Nu de release datum dichterbij komt, is het raar om te beseffen dat ik mijn eigen hoofd straks in de platenzaak zie liggen."

Ze is even stil en vervolgt dan: „En dat het grote publiek mijn cd straks luistert en er recensies zullen volgen. Dat is waanzinnig spannend. Ik ben op en top muzikant en maak de muziek in de eerste plaats voor mezelf, maar je hoopt uiteraard toch dat anderen er ook iets in zien."

De 24-jarige Elske DeWall is zangeres, liedjesschrijver, pianist en gitarist. Opgegroeid in Feanwâlden woont ze nu met man en bandlid Sietsje Huisman in Leeuwarden. Ze is ambitieus, gedreven en weet wat ze wil. Tegelijkertijd is ze bescheiden en nuchter, ook nu ze een contract heeft bij de grootste platenmaatschappij ter wereld: Universal. „Het is lastig genoeg om in Nederland voet aan de grond te krijgen als popartiest."

Noorderslag

Het muzikalent van de Friezin blijft echter niet onopgemerkt. Het jaar nog nauwelijks begonnen, stond ze met succes op het Groningse muziekfestival Noorderslag waar presentator Giel Beelen haar tippte als 'must see

nieuwkomer' en was ze te gast bij meerdere landelijke radio- en televisiestations. Zo speelde ze in de ochtendshow van Giel Beelen, zat ze bij TROS Muziekcafé en bij *De Wereld Draait Door*.

DeWall: „Dat zijn waanzinnig leuke en tegelijk hoopvolle ervaringen. Ik hoop dat mijn cd dat versterkt; dat *Balloon over Paris* als een katalysator gaat werken en een basis legt voor live optredens in het land. Als er maar beweging in blijft, dan is het goed. Ik wil geen eendagsvlieg zijn, maar me langzaam vestigen. Daarvoor moet je geduld hebben."

De Popacademie is de popbusiness in het klein, heel leerzaam

Elske groeide samen met haar zus Femke - eveneens bandlid - op in Feanwâlden. Muziek was een vertrouwd gegeven in huize De Wall, de eigenlijke naam van de Friezin. Haar vader speelde trompet (tegenwoordig bij het Blauhúster Dakkapel) en haar moeder piano, waardoor het voor de hand lag dat ook de beide dochters op muzieklus gingen.

DeWall begon op haar zevende met pianoles, speelde toen lange tijd saxofoon en pakte daarna de gitaar op. Hoewel ze veel plezier aan de muziek beleefde, was ze een slow starter. „Ik had veel moeite met noten lezen, heel frustrerend. Ik heb de saxofoon hierdoor meermalen vervloekt. In piano spelen was ik ook niet zo talentvol. Mijn linkerhand was erg traag

en ook nu liep ik weer tegen het notenschrift aan."

Haar muzikalent kwam pas bovendrijven toen ze met de gitaar in de weer ging en ging zingen. 'Do kinst moai sjonge', zei zus Femke vaak. Elske wilde er niet veel van weten, maar oefende ondertussen stug door op haar slaapkamer, met de radio aan. Op haar zestiende ging ze op zangles bij Willemke van Claerbergen uit Dokkum, van wie ze nog altijd les heeft. Samen met haar zus en vader volgen er thuis 'optredens'. Ook gaat ze af en toe onder de naam Feel (Femke en Elske) alleen met haar zus het muzikale pad op.

Popacademie

Zingen en gitaar spelen, daarmee viel alles op zijn plek voor DeWall. Dit was wat ze wilde. Ze deed auditie bij het conservatorium in Amsterdam, werd aangenomen, maar koos in 2004 voor de Academie voor Popcultuur, die een jaar daarvoor in Leeuwarden was geopend. „Voor mijn gevoel had ik daar meer vrijheid. Vooral omdat ik nog zo zoekende was. Ik had de muziek nog maar pas serieus opgepakt."

De Academie voor Popcultuur bleek een goede keuze, niet eens zozeer in muzikaal opzicht. „Ik heb er leren omgaan met kritiek. In het eerste jaar moesten we meteen aan de bak met het schrijven van liedjes. Die werden dan klassikaal besproken. Dan kreeg je ook wel eens te horen dat het helemaal niets was. Dat deed pijn. Maar ik heb daardoor leren incasseren en zie nu in dat niet iedereen het mooi hoeft te vinden."

Het voornaamste wat ze er geleerd heeft is netwerken. „De popacademie is de popbusiness

in het klein. Je zit er met gelijkgezinden die allemaal hun eigen contacten hebben. Voor mij was het een soort bibliotheek waar je datgene uitpikt wat je zoekt en wat voor jou bruikbaar is om verder te komen." De studie kwam op een laag pitje te staan toen er steeds meer optredens volgden.

Zo ging ze begin 2008 met zanger Syb van der Ploeg het theater in. Een bijzondere ervaring, zeker omdat ze als tiener in Feanwâlden geregeld stond te kijken hoe de bandleden van De Kast de vrachtwagen inlaadden bij de studio vlakbij Elskes huis. „Nu stond ik ineens samen met Syb op het podium." Ook stond ze in het voorprogramma van de Britse zanger Paul Carrack en deed ze mee aan het succesvolle muziekproject Leonard Cohen in het Fries.

En nu is er dan haar debuutalbum *Balloon over Paris*, dat volgende week uitkomt bij Universal. Een contract dat haar praktisch op een presenteerblaadje werd aangeboden. Ze wist niet eens dat haar aller-eerste demo was doorgespeeld naar de gerenommeerde platenmaatschappij. „Dat had Michiel Hoogenboezem gedaan, een bevriende technicus. Een dag later belden ze op van Universal, dat ze interesse hadden. Een waanzinnig verhaal."

Pure popliedjes

Balloon over Paris wordt aangeprezen als een album vol 'pure popliedjes met een hoofdrol voor de warme stem van DeWall'. „Ik heb een hekel aan het woord 'puur', maar toch dekt dat woord het beste de lading. Ik houd niet van opsmerken en schrijf mijn liedjes met een gitaar of achter de piano. Dat past bij me en hoor je terug op

de cd. Er is geen computer aan te pas gekomen. Alle instrumenten die je hoort zijn van de band zelf."

In Amerika weten ze de warme sound goed op een cd te vangen

Bovendien komen de uiterst persoonlijke liedjes recht uit het hart, vertelt DeWall. Ze gaan vaak over (verbroken) relaties en vriendschappen tussen mensen. „Ook dat maakt de cd heel puur, heel dicht bij mezelf." *Different kind of rain*, een van haar favorieten, gaat bijvoorbeeld over een stel van wie de man te jong overleed. „Het is een heel persoonlijk lied wat mij ontzettend kan raken."

Alle dertien liedjes op de cd schief DeWall zelf, voor een deel samen met andere songwriters. Daarvoor toog ze naar Zweden en Engeland waar ze workshops songwriting volgde. „Ik ben iemand die schrijft wanneer iets in me opkomt. Dat is bij mij vaak 's nachts. Best raar, want schrijven is een vak. Feitelijke moet je ervoor gaan zitten en van negen tot vijf aan de slag kunnen gaan. Die kant van mezelf wilde ik ontwikkelen."

Een bijzondere ervaring. „Je belt bij iemand aan, maakt kennis, praat even en gaat aan de slag. Het werkte, want er rolden prachtige nummers uit." *Balloon over Paris* bijvoorbeeld en *A day like today* zijn nummers op de cd die op die manier zijn ontstaan. Soms was het geen succes. „Je moet een klik met iemand heb-

1 **ELSKE DeWall** is een van de twaalf Friese artiesten die meedeed aan 'Cohen in het Fries', waarbij nummers van de Canadese songwriter Leonard Cohen in het Fries werden vertolkt. De Wall gaf haar eigen, Friese interpretatie van het nummer *Dance to me the end of love*. Van de cd werden al meer dan 10.000 exemplaren verkocht.

Foto: Frans Andringa

Dan lachend: „Wel is het raar dat mijn album zo'n divers internationaal karakter heeft meegekregen. De cd is opgenomen in Amerika, het titelnummer gaat over Parijs en de liedjes zijn geschreven in Leeuwarden, Zweden en Engeland.”

Band

De pijlen richt ze echter op Nederland. Samen met haar band, dat staat voorop. „Door het Cohen-project denken veel mensen dat ik akoestisch optreed. Ik speel echter het allerliefste met de band.” Daarin spelen naast man Sietse (drums), zus Femke (zang en gitaar) ook Peter Krako (gitarist), Wytze van der Meer (bas) en Tico Pierhagen (toetsen).

Ik hou niet van opsmuk en schrijf m'n liedjes met een gitaar of achter de piano

ben. Als je liedjes schrijft stel je jezelf immers heel kwetsbaar op. Dat lukt niet bij iedereen. Uiteindelijk schrijf ik toch het liefst alleen, en ja, nog altijd op rare tijdstippen.”

Ilse de Lange

Elske DeWall wordt wel vergeleken met artiesten als Anouk en Ilse de Lange, de laatste vergelijking is vanwege de gitaar gauw gemaakt. Ze verbaast zich erover. „Beide zangeressen kunnen niet verder uit elkaar liggen.” Ook met omschrijvingen als 'veelbelovend soulartiest' kan ze weinig. „Ik vind het belangrijk

dat er soul in muziek zit, en dan maakt het me niet uit of dat nu Joe Cocker of Barbara Streisand is. Mensen hebben behoefte me in een hokje te plaatsen, terwijl ik helemaal niet in kaders denk. Ik beleef muziek in plaats van dat ik het analyseer.”

„Muziek is voor mij gevoel, het komt recht uit mijn hart.” En natuurlijk wordt het beïnvloed door artiesten naar wie ze graag luistert. Amerikaanse singer-songwriters als John Mayer en Carole King bijvoorbeeld, een rockband als Kings of Leon of soulzangeres Angie Stone. „Wat erin gaat, komt er ook weer uit.

Vandaar de Amerikaanse invloeden van soul, country en folk in mijn liedjes.”

Amerika

En vandaar dat de cd in Amerika is opgenomen. „Dat wilde ik graag vanwege de warme, analoge sound die ze daar zo goed weten te vangen en die me zo aanspreekt in de artiesten naar wie ik graag luister. Dankzij het contract met Universal kon ik die droom waarmaken.” Ze vertrok naar de studio van producer Randy Crafton (onder andere Room Eleven) in New Jersey, bij New York, waar het album in

veertien dagen werd opgenomen.

Speelden geen andere belangen mee in deze keuze; een mogelijke doorbraak in Amerika waarvan zoveel artiesten dromen? „De kans is zo ontzettend klein dat ze daar op mij zitten te wachten”, reageert DeWall nuchter. „Het is al moeilijk genoeg om in Nederland voet aan de grond te krijgen. Het klinkt mooi zo'n Lady Gaga bij wie het lijkt alsof ze er plotseling was. Maar daar is een heel traject aan vooraf gegaan wat je niet ziet. Ik wil me daarom nu alleen focussen op Nederland.”

„We zijn fantastisch op elkaar ingespeeld en ik kan heerlijk tegen de band aanleunen.”

Een band biedt ook meer mogelijkheden voor experiment. „Ik wil zowel ontroeren als rocken met mijn muziek. Dat kan met een band. Je kunt knallen maar ook een nummer heel klein en intiem houden. En eerlijk is eerlijk, je hoeft met een band tenminste niet alleen de kar te trekken. Dat is een fijne gedachte.”

1 Het album 'Balloon over Paris' wordt 26 februari gepresenteerd in Poppodium Romein in Leeuwarden en is vanaf die dag verkrijgbaar in de winkel